

سمیرا عرب 1، غلامعلی حاتم 2

کارشناسی ارشد پژوهش هنر، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، ایران¹

استاد دانشگاه، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، ایران²

چکیده

هنر خاتم کاری از جمله هنرهای سنتی و ملی سرزمین ایران، که پیشینه آن با استناد به رحل چوبی موجود در موزه متروپولیتن به دوره ایلخانان باز می‌گردد. پژوهش پیش رو با استفاده از روش‌های تحلیلی-تطبیقی به بررسی تحولات بنیادی، ابداعات و نوآوری‌های آثار خاتم کاری دوره صفوی و قاجار پرداخته و مقایسه بین برخی آثار باقی مانده از این دو دوره دارد. بر بستر مطالعات انجام شده در این پژوهش، تبیین شاخصه‌ها و مؤلفه‌های نوآوری و خلاقیت در تکنیک و روش‌های ساخت و... هر دو دوره مهیا گردید. نتایج حاصل از مطالعات این پژوهش، ضمن مشخص شدن تکنیک‌های جدید در طرح و نقش، مواد و مصالح اولیه، تشابه، افتراق و نمود آن در آثار می‌باشد؛ همچنین تأثیرات متقابل آن‌ها مورد ارزیابی قرار گرفته و سعی در شناسایی هویت ملی این هنر می‌نماید. روش گردآوری اطلاعات، کتابخانه‌ای و میدانی می‌باشد.

واژگان کلیدی: خاتم کاری، خاتم سازی، خاتم کاری دوره صفوی، خاتم کاری دوره قاجار، نوآوری در خاتم کاری

Innovation in inlaying of the Safavid and Qajar period

Samira, Arab¹; Gholamali, Hatam²

Master of Arts, School of Art and Architecture, Islamic Azad University, Iran¹;

Professor, Faculty of Arts and Architecture, Islamic Azad University, Iran²

Abstract

Inlaying is one of the traditional - national art of Iran that is dated to Ilkhanid period documented by wooden Rahl existing in metropolitan museum. This Research is paid to fundamental developments, contribution and innovation inlaying of Safavid and Qajar period by using comparative analytical methods. Comparison between works extant of these two period is done. In the context of this study, explanation of characteristics and components innovation and creativity in technique and manufacturing methods was prepared in both period. The result of this research is explanation of raw materials, similarity and segregation, appearance in works meanwhile diagnosis of new technique in plan and pattern; Also interactions is evaluated and it is tried to identify the national identity of this art. The method of gathering data is, library and fieldwork.

Keywords: *Inlaying, inlaywork, Safavid period inlaying, Qajar period inlaying, innovation in inlaying*